

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

.....

Főszerkesztő:	Társzerkesztők:	Harsányi László Szabó Zoltán	Felelős szerkesztő:
Hubay Lajos	Nagy Barna Marton János	Martin Miklós	

.....

TARTALOM:

Martin Miklós: Főproblémánk és megoldása.
— Dr. Gulyás József: A tógáról. — Samu István: A Tükör előtt. — Tóth Ferenc: Az Út... (Vers.) — Békés László: A regős és a gyermekserég. — Bódy Endre: USE...? — Nagy Árpád: Históriaik. — G.: Komáromi János jubileumához — Pályatételek a Theológus-Egyletben az 1930—31. isk. évben. —
Hirek.

.....

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak. — Kollégium.	Előfizetés: Egész évre ... 4 pengő Félévre ... 2 pengő
---	---	--

Sárospataki

Ifjúsági Közlöny

XLVI. évfolyam.

Január hó.

1931.

Főszerkesztő:
Hubay Lajos

Társzerkesztők:

Harsányi László
Nagy Barna

Szabó Zoltán
Marton János

Felolvasó szerkesztő:
Martin Miklós

Főproblémánk és megoldása.

A polgári évszámítás első napjaiban és a diákévszámítás első félévének utolsó napjaiban, vessünk egy pillantást befelé, a mi diákéletünkbe. Ha főiskolás, középiskolás diáklapjainkat olvassuk, ha diákkonferenciákat végig vitatkozunk, ha többen összejövünk mi diákok, diákszobák barátságos otthonosságában, szinte megdöbbenve vesszük észre, hogy túlon túl vagyunk telítve problémákkal. Problémázik a kis gimnazista épp úgy, mint az a heted-nyolcad gimnazista, aki még ki nem alakult, téves világszemlélettel, feltűnési vágyból magára kapott idegen rongyok értékét hangoztatja meggyőződés nélkül; problémázik a képzős, a teológus; problémázik Patak egész diáktársadalma: mert az egész ország diáksága ezt cselekszi. Ez nem baj, sőt nagyon jó, hogy így van. Azt jelenti ez, hogy vannak kérdések, melyek teljesen lekötik a fejlődő diákot, vannak eszmék, eszmények, melyekért hevül, látja, hogy reá komoly munka vár. Tudósok megállapítása, hogy hazánk életében kevés oly korszak volt, melyben az ifjúság ily nagy mértékben vette ki részét az országos gondokból, a kivezető utak kereséséből, mint a mai. Mindenképen örvendetes jelenség ez. A Példabeszédek könyve is azt mondja: „az ifjoknak ékessége az ő erejük“ (20 : 29.), a világtörténelem sok nagy napján is övék volt a főszerep, hiszen ha csak a magyar történelem negyvennyolcas ifjúságára esik is a tekintetünk, lehetetlen, hogy önérzetes szívünk meg ne dobbanjon. Mi vagyunk az erő, a reménység! Gyűléseinken zúgnak a sodró erejű előadások a társadalomról, szocializmusról, javító módokat ajánl minden kis gimnazista a legnagyobb lelkesedéssel — és mi azt gondoljuk: így van ez jól, mert meg vagyunk győződve, hogy a felnőttek tehetetlenek, hogy itt nekünk kell tennünk valamit, hiszen a miénk, „az ifjúságé a jövő.“ Rendben lenne az egész, ha nem váltak volna üressé, frázissá ezek a sok használat folytán lekoptatott szavak. A diákember kész örömmel ismeri el sőt követeli maga számára a jövőt, de annak megfeszített erővel való munkálá-

sára csak másokat biztat. Az igazi munka iránti érzés nem tör elő ellenállhatatlan erővel. Vannak dolgozó fiatalok, meg heverők; vannak hallgató dolgozók, meg beszélő heverők; amazoknak a munkája beszél, emezeknek a beszéde nem munka: mégis az utóbbiak vannak többen. Ennek a kornak, a frázisok korának, le kell járnia.

Lehet, sokakat bánt ez az általánosító kitétel. Engem is bántott, mikor először hallottam. Egy szép kora őszi délutánon nagy csapat egyetemistával boncolgattuk az országos vezetőket. Alig maradt ép-kéz-láb politikai-, egyházi-, közéleti férfi, aki bonckésünk alatt el ne vérzett volna. S akkor — mintegy feleletül — egy országos tekintélyű lelkipásztor szemünk közé vágta a mi hivatásunkat. Rólunk, diákokról beszélt, okosan, logikusan, férfias higgadsággal: „A diák éli a maga diákéveit. Azért diák, hogy majd később csináljon valamit, de míg diák, nem csinálja azokat: Ha igazán diák, a holnap dolgát nem akarja ma eldönteni.” „A diák nem szakember, hanem előkészületben levő valaki: kiváltsága, hogy most tanulhat. Hajószi-geten él, ahol nem neki kell a kormányrudat fognia, hanem bele kell dolgoznia magát bizonyos ismeretek világába, hogy majd később jól foghassa a kormányrudat...” „Az igazi diák számára nem az a legfontosabb, hogy a jövő élet mit kíván, hanem az, hogy mit kíván a diákélet. Ha mindig nagy problémákon viaskodna a diák: halála lenne ez... A diák számára a diákélet az első, ez a legfőbb, mellette a többi kiegészítő járulék...” Meghallgattuk és elgondolkoztunk... Mi is a mi legfőbb problémánk?

„Van egy gyönyörű szép északi rege — írja Hall Caine —, Volt egy férfi, aki azt hitte, hogy egy gonosz szellem az ellensége. Kazlai elhamvadtak, pajtája ledőlt, barmai elhullottak, termőföldjét szárazság verte meg s elsőszülött fiát megölték. Lesbe állt s várta a közeli sziklabarlangok közt a szörnyeteget. Mikor legsötétebb volt az éjszaka, meglátta. Nagyot kiáltva, rávetette magát és derékon kapta s a szörnyeteg feléje fordult és vállon ragadta. Sokáig birkózott vele, botorkáiba, támolyogva, elesve, meg újra talpra teremve. Végre nagy erőlködve, leteperte, fölébe került, rátérdelt és jobbával torkát szorongatta. Aztán kihúzta kését, hogy megölje, de ekkor kibukkant felhőfoszlányok közül a hold és elárasztotta fénnel a szörnyeteget. A férfi meglátta ellensége arcát s ime! — ráismert benne saját magára!”

Szép a rege és örök a tartalma. Az ember önmagával való birkózása. A jó én és a rossz én: az óember és az újember harca. Kell, hogy a diák első dolga is ez a harc legyen: az *önmagával* való harc a diák legfőbb problémája. Maga a diák a legnagyobb diákprobléma. Milyen legyen a diák?

Gorkij Maximnak egyik regényében az atya a következőket mondja a fiának: „Van olyan ember, aki mint nappal a bagoly, úgy rohan ide-oda egész életében. Az ilyen ember szakadatlanul keresi a nekivaló helyet, végül elveszti minden tollát és nem tud semmi okosat nyélbeütni. Véresre veri magát, mindenbe beleütközik, lekopik a tolla és végül hirtelen elhatározással, nagy keservében megbújik valahol,

csak azért, hogy a sok kalandozást kipihenje. Rossz dolga van az ilyen embernek, kis fiam, nagyon rossz dolga.“

Milyen legyen a diák? Olyan, hogy ne szaladgáljon egész életében össze-vissza. Olyan, hogy kialakult gondolkozási módra tegyen szert. Olyan, hogy már most felépítse a jövődő élete alapját, melyen biztosan állhat A diáknak tanulónak kell lennie, olyan tanulónak aki csak a jót teszi a magáévé. A diáknak kötelességteljesítőnek kell lennie. Az a diák, akinek hivatása a tanulás; kinek munkaköre a tudományszerzés, nem lesz jó munkás a közéletben sem, ha most nem igyekszik az adott munkakört betölteni. Nem a jeles bizonyítványra gondolok itt, hanem a tanulásra. Arra, mely egész életre való: az élet tanulásra. A jeles bizonyítvány nem főcél itt, ez már csak a lelki életből folyó kötelességteljesítés következménye. — Tanulni sok mindent lehet. A diák olyan lehet itt, mint a fenti bagoly, eltévedhet, összezúzhatja magát, elfáradtan vonulhat félre, hiszen az Irás is azt mondja: „Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is . . .“ de az Irás így folytatja: „ . . . de akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!“ (Ésaiás 40: 30—31.)

A diák! Mit értettek ez alatt a név alatt!? Bohókás, nótás, dalosajkú, vidám fiúkat. A pár évtizeddel ezelőtti diákéletre nagyon szívesen tekintenek vissza ezért a „jó oldalért.“ Nem kell visszamennünk az igazi „diák,“ a komoly tanuló értelmezéséhez, a tudományért külföldet gyalogmegjáró, csupa tanulniakarás diákhöz, hogy tisztán lássunk. Nem, hiszen mi magunk kiabáljuk legjobban, hogy ma az élet megváltozott, a pár évtizeddel ezelőtti diáktípus, mely ezt az országot halálra ítélte, meg kell, hogy haljon! Ha mi oly nagyon átkozzuk az elődöket, ha a felnőtteknek oly sokat vetünk a szemükre, ugyan miért nem kezdjük magunkon az áldott javítás munkáját, hogy az utánunk jövőknek példaképeket állíthassunk!? Miért csépelünk szalmát? Miért nem *cselekszünk*? Ha egyszer annyira ütjük az előbbi generációt, amiért az nem nyitotta meg a szemeit az Irás előtt: miért nem akarjuk meg nyitni mi magunk? Ha a mások szemében oly igen látjuk a szálkát, miért nem a magunkéban is? Ha egyszer református diákok vagyunk, és büszkén mondjuk magunkat annak, miért nem élünk reformátushoz illő életet? Az országos problémák is, a leszorított körű diákproblémák is, vezető egyének által oldódnak meg, de teljesen csak akkor, ha a közösségek minden tagja közös alapon áll. A diákprobléma sohasem oldódik meg, mint a diákság problémája, addig míg egyenként meg nem oldja ki-kí a maga számára, mert emberi vélemények soh'se fognak egyezni. Közös alapra kell helyezkedni. Ilyen alap pedig csak egy van, az aki maga az Isten. Őbenne megoldódik minden probléma, világosság árad minden elrejtettre, gazdag tárnák tárulnak fel. A diákélet: csak Benne oldódik meg, az egyéni életek megoldásán át.

A diák legfőbb problémája maga a diák, amint az embernek is maga az ember. Magamagát senki sem tudja megoldani, mert nem

ismeri eléggé. A diák sem, a többi ember sem. Ha egyszer az Isten kijelentése arra hív fel, hogy szüntelenül munkálkodjunk, akkor nem értünk rá hiába törni a fejünket megoldhatatlan problémák felett, hanem odatesszük magunkat az Ő kezébe fiúi bizodalommal és dolgozunk úgy, ahogy Ő az igéin keresztül irányít . . . Ha magunkra támaszkodunk, vagy e világra, mely oly nagyon eltávozott Tőle (hiszen azért oly vergődő ez a mai élet), örökre magunkkal birkózók, vagy magunkat véresre csapkodott, fényben vak baglyok maradunk; de Ővele nyilak leszünk, melyek találják; sasok, melyek magasán röpködnek . . . diákok, református diákok, kik nem a magok, hanem az Isten dicsőségét munkálják e világban, teljes öntudatossággal. A régi diáknak össze kell magát törnie, vagy inkább törettetnie, hogy a régi roncsok fölé felemelkedhessék a *más*, az *új* diáktípus: az evangéliumi diák, aki éli is azt, amit mond (és mert jót mond, jól is él!), mert csak annak van jövője. Hol lenne helyénvaló a szó, ha nem Sárospatakon, hiszen itt a négyszázados multhoz méltó diákra van szükség! A keresztyén, a református, a Krisztushoz törekvő diákok által megoldódik a főprobléma; Krisztushoz kell menni és az ő példája alapján élni. A többi jön majd az önkéntelenül kisugárzó erő folytán . . . Ha látják az emberek a jócselekedeteket, dicsőítik a mennyei Atyát. Szószátyároknek nem hisz senki; erkölcsi komolyságnak kell a beszéd mögött állni, hogy higgyenek. A pataki diák bizonyágtévő akar lenni. Ha azt akarja, hogy higgyenek neki, tegye problémátlanná a főproblémát: legyen gyermeki bizalommal *hívő*.

Martin Miklós.

A tógáról.

Ismeretes dolog, hogy a pataki diákok viselete, épügy, mint a debrecenieké, a tóga volt. A kettő, bár hasonlított egymáshoz, egyforma mégsem lehetett. Pl. Csurgói Horváth Ferenc egyik kéziratos életrajza ezt mondja: Kalapjuk Debrecenben akkor egészen triangulum volt, Patakon a kétszögletű, összelapítható volt divat (francia). — De míg a debreceni tógáról Szűcs István (Debrecen története) sok rajzot közöl, a pataki tógáról rajz tudtunkkal nem maradt fenn. Egy leírásról tudunk, a Szombathí János egyik latin beszédjéről. Közöljük itt, magyar fordításban, hátha utána valamelyik rajzoló el tudná képzelni és meg tudná festeni a pataki tógát!

*

Beszéd az u. n. tóga hátrányairól és használatának megszűntetéséről.¹

Klimius Miklós, vagy aki e név alá rejtőzni akart: Holberg Lajos azt meséli az ő föld alatt való utazásában,² hogy míg a potuiai királyi városában élt, egyszer rémülten látta, hogy a piac köze-

¹ Hogy szerencsés és kedvező legyen

² IV. rész.

pén egy bűnös hurokba dugott nyakkal áll és nagy embergyűrű veszi körül, mely a tanács képét mutatta. És mikor azt kérdezte, hogy mi dolog ez, vagy mi hibáért érdemelte meg az a szerencsétlen a felakasztást, ez volt a felelet: újító, aki egy régi szokás elvetését tanácsolta, a körülállók meg jogtudósok és tanácsbeliek, akik az új találmányt vizsgálják, úgyhogy ha jó rendben levőnek és az államra üdvösnek találják, a vádlottat nemcsak fel kell oldani, de még meg is kell ajándékozni és nagyszerű kísérettel, fuvolák és dobok hangja mellett, virágkoszorúval megkoszorúzva kell végigvezetni a városon; ha pedig a találmány a közre ártalmasnak látszik, az újítót hurokkal kell megfojtani. Én, hallgatóim, csaknem ugyanazon kocka elvetését határoztam el ma és ez az, amiért én köztetek felálltam, amiért már az arcommal is valami rendkívülit mutatok. Természetesen: újító vagyok, vagy ha inkább így akarjátok: tervező, aki egy törvénynek és régi szokásnak megszüntetését javasolni merészelem; nem merném, ha a dolog annyira igaz és világos nem volna, hogy a siker felől kétség sem lehet. Mondjam-e, hogy az ügy a tóga ügye. A tógának, vagy inkább a bokáig érő longának, e nyakhoz illesztett huroknak a (jóllehet hosszú idő óta meggyökeresedett) használatát rosszallom, megszüntetésének új törvényét javaslom, a ruhának új és még eddig a szigorúbb fegyelmű növendékek előtt szokatlan fajtáját iskolai polgárjoggal megajándékozni törekszem. Figyeljetez tehát, minden rendű nagyrabecsült hallgatók, és míg röviden végzek, hallgassatok meg; azalatt füzéreket és koszorúkat fonjatok, vagy, ha esetleg ezeket valamiképpen megtagadnátok, legalább a nyakamat kíméljétek!

Hogy három dolgot kell néznünk minden ruházatban: dísz (azaz tisztességet) hasznosságot s olcsóságot, ezt senki közületek, hallgatóim, kétségbe nem vonja. Hogy pedig mindezek az u. n. tógában hiányzanak, panaszaitok bizonyítják; és ha talán az érvelés egyeseget nem győzne is meg, azért ezt kevés szóval kifejtteni érdemes munka lesz.

(I. érv.) És először, hogy erről beszéljek, semmi nem biztosabb, semmi nem bizonyosabb, mint hogy az ékes külső és öltözet sokat tesz az erkölcsök tisztaságára, sokat a mások kegyének és hajlamának megnyerésére. Halljátok és figyelő fülekkel hallgassátok, mire int Gellert, ez a megtestesült erény, korunk Socratesa, a finomságról és tisztességről szóló erkölcsstani értekezésében: „Gyakran elzárják előlünk a sors útjait, mondja, sőt legszentebb szándékaink útját is eltorlaszolják, ha viseletünkben és külsőnkben véletlenül fogyatkozás van. Ellenben annál szivesebben fogadnak, annál jobban tetszünk, annál többre becsülnek, minél kevésbbé vagyunk kellemetlenek, minél kevésbbé vagyunk rendetlenek külső viseletünkben. Gyakran, míg a legszentebb vallás szolgája egy hatalmas ember lelkének és szívének megnyerésében fáradt, minden simán, minden könnyen ment volna neki, ha az illetlenség, ha a műveletlen magatartás őt megvetésnek nem tette volna ki és a rossz vélemény a nagy embert nyomban elfogulttá nem tette volna; terjedelmes előadás, nagy tudás, jó tervek, de egyszersmind parasztos illetlenségek,

merev magatartás, durva beszéd, ezek mondom, a társaságban semmit nem érnek.* (Praelect moral. XIII. 318. 1.)

Mi pedig a tóga? Mi ez a műveltség iránt oly ellenszenves ruha?! Bizony ez minden díszet, izlést kiolt. Mert nem szemtelenséget lehel é és pedig nagyot és olyat, mely másokban hányingert okoz?! Mert ezt semmiféle társaság nem használja, nem a róm. katolikusok seminariuma, sem az ág hitv. tételt követő testvéreink iskolái. Ezért van, hogy az idegen vendégek, akik néha ellátogatnak hozzánk, cinikusoknak gondolnak bennünket, akik ama Diogenes mintájára megvetvén minden műveltséget, a rongyos tóga iránti szeretettől elkapva, azt filozófusi pallium gyanánt tiszteljük.

És ez még tűrhető lett volna, ha legalább a csiszoltabb és az illemre adó ifjakat, amilyenek nem hiányzunk, sértetlenül hagyta volna, de mert a csiszolás iránt nem fogékony, egyképen fertőzte mindet. A dolmány, a kalap, a sarú és más effajta ruhák csiszolhatók, hogy ragyogjanak, hogy tessenek, de ez a rókák sárga bőrével szegélyezett tóga, bármennyire is csiszolják, mindig tóga marad, csak félelmes, alakatlan szörny, melytől a fény elvétetett.

Jöjj tehát, óh isteni Gellert, jöjj és nézd ezt a borzalmas, piszkos, fakó tógát, nézd s taníts minket csínosságra! De látom, elfordítod arcodat; persze, hogy látása ne sértse szemedet; hallom mégis e szavakra véleményedet és vélem együtt ti, ahányan itt vagytok, halljátok meg, mit mond Gellert: „A ruha, amely testünket fedi, nem teszi ugyan a test erejét és érdemét, de semmi sem biztosabb, mint az, hogy ősi, és divatból kiment öltözet az emberek nyilvános társaságában botránkozást okoz s csak különös, vagy legalább cinikus, hanyag jellemet árul el. Piszkos ruhájú embernek, aki tudna tisztábbat hordani, szokása a társasággal szemben e jogtalankodás; legyen bár tanult, sőt a tanultaknál tanultabb, mégis a tanultság soha nem fogja megszerezni az illetlenség számára az oltalom-levelet. Az öltözet-módok, modern, az általában elfogadott és becsült módok magukban semmit nem érő dolgok, de mégis, ha feddhetetlenek, azokat megbecsülni mindenkinek kötelessége. A tisztességes embernek elég lesz azokban sem elsőknek, sem utolsónak lenni, kielégítő lesz sem igen régi, sem egészen új, sem olcsó, sem nagyon drága ruhákban járni. (319—20. 1.)

Ezeket mondja Gellert, a műveltség őre s hajthatatlan kísérője, azé a műveltségé, amelyet a mindkét rendű legtiszteltebb pártfogók (óh fájdalom) annyira kívánnak bennünk, amidőn felpanaszolják, hogy az illendő külső a tisztelt tógátusokból hiányzik. Már mondtam azt, hogy a pártfogók panaszzák fel; szégyen, de elmondom, hogy még a külföldiek, maguk a csehek és a morvák is, akiket most akarunk ide csalogatni, panaszkodnak e miatt.

Már pedig, hallgatóm, az erkölcsi műveltséget nem a szótárakból, hanem tisztesebb emberekkel való társalgásból tanuljuk meg. Ezt pedig a ruházat elfogadott szokásaitól való eltérés miatt elérni nem lehet. Emlékszem, egyszer egy nem utolsó székben ülő férfi udvarában voltam; ez azonban semmi más okból, mint hogy azeiőtt

tógásan látott, oly kevésre becsült, hogy szóra sem méltatott. Értitek tehát, hogy a tóga, egyedül a tóga a hibás.

(II. érv.) De, hallgatóim, sietve másra térek át; mert még sok mondani valóm van. S legyen szabad kérdezniem tőletek: Miért időzünk a muzsák e méltóságos helyén? Miért tápláltatunk jótéteményesek által? Természetesen csak azért, hogy a műveltebb tudományokban kiművelődve egyszer a hazának s az egyháznak hasznára legyünk. Tehát titeket már most, mint birákat szólítalak meg: nem kell-e különösen arra gondolni, hogy a tanulás bármely akadályait a leggondosabban elhárítsuk? Mert akkor önként nyilvánvalóvá lesz, hogy a tógát kell leginkább félretenni. Mert nem a tóga (ez a muzsák iránt ellenséges tóga) tompítja é el a lélek erejét?

Nem ez teszi e a nagyobb melegtől bágyadt testet a tanulmányokra hasznavehetetlenné? Ezt az elégnél is jobban érzik azok, akik tanulás idején a bágyadtság miatt ásítanak, alusznak. Ha tehát forró nyáron ebbe a hallgató-termünkbe bárkinak szabad volna belépni, láthatná, hogy némelyek pislogó szemmel lefelé hajbókolnak, mások meg lehajtott fővel alusznak, és amit mondani is szégyen, olykor ennél nagyobb baj is történik: az, hogy az utolsó padokban sokan hanyatt fekszenek és nem kételkedem, hallgatóim, hogy e pillanatban is az utolsó pad tógátusai közül többen mélyen alusznak, az én beszédemet pedig sem nem hallják, sem rám nem figyelnek, a tóga annyira hű szolgája Morpheusnak és a szemet-fület annyira betömi. Egy másik baj is járul ehhez: az t. i., hogy a tóga okozza legjobban, hogy minél kevesebbé legyenek taneszközeink.

Értem a könyveket, hallgatóim, amelyek nélkül mi mások vagyunk, mint fegyver nélküli katonák? De ez a muzsák haragjára született tóga elrabolja a jobb könyvekre fordítandó költségeket.

Innen van könyvtárunk szerencsétlensége, amelyben alig van más, mint régi, Buzinkaitól eredő könyvek, szintűgy Comeniusok, Amesianusok, Maceoviusok, melyeket hasznosabb volna a borshoz száműzni és azokhoz, amit a hasznavehetlen papirosba csomagolnak, De nekünk becsesek, mert jól, azaz olcsón vettük, s a könyvek sorát jól kitöltik.

Most tihozzátok legyen szabad szólanom, nagytiszteletű tanárok: miért hányjátok nekem annyszor szememre a jelesebb könyvek hiányát? Pedig azoknak, akik tógát akarnak venni, könyvet venni nem lehet. Miért hányjátok ugyancsak ti szemünkre, hogy sáppadunk, izzadunk, sőt némák is vagyunk ama félelmes évenkénti vizsga idején? Pedig a tóga sáppad, a tóga izzad, a tóga néma; kivéve, hogy az a nyelvünket is úgy eltompítja, hogy azért mondják közbeszédben: tóga van a nyelvén. Miért nem a tógát korholják? Minket, nem a hanyagságban, hanem a tudatlanságban megfogottakat, szigorúan megfeddenek, lefokoznak, végül ki is zárnak. Miért nem tesznek szemrehányást a tógának, miért nem fokozzák le, végül miért nem zárják ki azt? Pedig a tóga a hibás! És higgyétek el nekem, minden rendű igen tisztelt pártfogók, akik ma az előhaladásunkat látni megjelentetek a közvizsgán, hogy ha közülünk többen reményeiteket ki-

játsszák, ha meg-megakadnak, ha kérdéseitekre hallgatnak, mindezt a tógának kell betudnotok. Miért hát minket, kik éjt napot tanulásban töltünk, hívnak törvénybe? Miért csak a tóga vétkezhetik büntetlenül? Óh tóga, tóga, mennyire gyűlöllek! A tóga olyan baj, melynél nincs más végzetesebb.

(III. érv.) De csaknem elhagy az erőm, nehezen veszek lélekzetet, sőt, amint az orvosok mondják, a hajszálak felmeredése lep meg. Persze, érzem a megállapított időben visszatérő iskolai betegség lázát. Bárcsak lenne itt valami Hippokrates vagy Gatenus! De mert a betegség forrásának elzárása, a meggyógyítása is, tehát a betegség oka és gyújtópontja után kell kutatnunk. Az orvosok fiaitól megtanultam, hogy az észszerű ruházkodás nagyon kihat az egészségre. Még pedig azok egy szájjal vallják, hogy a bozontos, felborzadó szőrtől borzos ruha akadályozza a levegőjárást, izzadságot okoz, s az előidézett a bőrre tapasztja. Innen vannak a fekélyek, a rüh, a véredények eldugulása, a nedvek megsűrűsödése, innen az elszámálhatatlan betegségek. Feljegyezték, hallgatóim, a természettudósok, akik a betegségek történetét nyomozták, hogy a lepra egy fajta, amelyet görögnek mondanak, 6 vagy 7 századdal ezelőtt Európában és főleg édes hazánkban széltében, hosszában garázdálkodott, és pedig azért, mert az emberek gyapjából, szőrös állatbőrökből való és más hasonló ruhákat használtak, a lenből és selyemből valókat teljességgel nélkülözték. Ezt Ovidius a gétákról és a sarmatákról is emlékezetben hagyta: „a rossz hideget bőrökkel és összevarrott nadrággal tartják távol és egész testükből csak szájuk van szabadon.“

Én ugyan a bőrökből készített ruhákat hideg télen nem utasítom vissza; ezt maguk az időviszonyok követelik; de amely ruha télen jó, azt a nyár elveti; ha csak valakinek az év minden szakát összezavarni és így magát a természetet makacsul kigúnyolni nincs kedve. Ki ne nevetné ki, hallgatóim, ki ne mondaná egészsével játszónak azt az embert, aki decembert, aki januárt a juliustól és augusztustól nem különböztetné meg, hanem ugyanazon szőrruhában, amelyet mi bölcsen decembernek nevezünk, burkolná magát forró nyáron is, mialatt a perzselő Sirius ég s lángjával őli a szomjazó mezőket. Pedig mi, tanulók, ezt csináljuk és ezt csinálni törvény kényszerít. És kérdezem hasonló okoskodással, miért nem parancsolják meg, hogy nyáron a szobákat is fűtsük és gondosan bezárva az ablakot, a hőségtől megfulladjunk? Valóban, aki tógát visel, kályhát hord körül magával. Így alakulunk mi át élő lombikká s így rothadunk meg parancsra, élve.

(IV. érv.) Most át kell térnem más dolgokra. A bevétel és kiadás számadásait kell gondosan számbavenni.

Figyeljete, sáfárok, figyeljete számvevők! Hogy mily hiányos otthon a készletünk, mily szűkös a családi vagyonunk, az általánosan ismert, ugyannyira, hogy ha valakinek, bizonyára a mi társaságunknak a helyzete követeli a költségekben való lehető legnagyobb takarékossgot. Mi történik azonban mégis? Ez iskolai év vége felé legkevesebb 200 forint értékűtől fosztott meg a tógánk, ez a minden

módon kártékony tóga minket, akiknek jól esett volna azt papirosra, könyvekre költeni, amely kézikönyvek, óh fájdalom, közülünk nem kevésnek hiányzanak. Így nekünk nagyon pazarlóknak kell lennünk. Hogy pedig azok, amiket elmondottam, közületek senki előtt hihetetlennek ne lássanak, tudjátok meg, hogy egy és ugyanaz a tóga, csak közepes felszereléssel kiállítva, legkevesebb 30 forintot emészt meg. Én-magamnak, higyjétek el, míg a vállamon lévő tógát megszereztem, 30 kemény ezüst pénzt és így egy egész életet és jövedelmet kellett ráköltönnem. És ilyen egy hosszabb iskolai pálya alatt legkevesebb 3 nyövdődik el s azzal együtt kb. 100 (egyébként eszményünkben maradó, vagy legalább jobban elhelyezendő) forint mint valami gyors lehellet, szóródik szét. De ez még nem minden. Maga a tóga nem elég önmagában. Hozzá kell tenni egy rövidebb bekecset (chlamys) dolmányt (tunicát), övet, köpenyt és más ilyenfélét, mennyibe kerülnek ezek?! De mindezek nélkül könnyen el van az, aki a kor szelleme szerint öltözik: bizonyára nélkülözik (és pedig alkalmasan nélkülözik) a szegényebb sorsú diákok más iskolákban. Ezek tehát nem szükségesek. De ami nem szükséges, az fillérért is drága.

(Folyt. köv.)

Dr. Gulyás József.

A Tükör előtt.

Új élet.

II. Kor. 5 : 17/b.

„A régiek elmultak, ime újjá lett minden.“

Milyen forró kívánsággal sóhajt fel néha az ember: — bárcsak újra kezdenék mindent, óh, de másképen élném az életemet!

Emberi természetünk vonása, hogy szeretünk visszanezni életünk letűnt idejére, a vissza nem hozható, meg nem másítható megtett útra. De jó is és kell is az néha, hogy megálljunk egy pillanatra és számításra hívjuk önmagunkat, vizsgát tartunk életünk felett.

Amikor egy esztendő suhan át fölöttünk, mint tovaszálló álommadár, megáll a lélek és visszanez azokra, amik „elmultak.“ Aztán elvonul sorban egymás után egy év minden munkája. Egyik fényesen jó, királyi palástban; a másik úgy szeretne tovasiklani, hogy észre ne vegyék.

Jönnek az elmulasztott alkalmak, ki nem használt percek, az eltékozolt órák. Mennyi áldott lehetősége a munkának, a segítségnek, a könyörületnek. Drága ígéretekkel vártak reánk a munkás percek: a magvetés munkaörmével és az aratás áldott jutalmával. Vajjon elismerő szót súgnak-e szívünkbe, vagy vádat kiáltanak felénk ezek az alkalmak? — Hány sírót láttunk és az ajkunk nem szólt vigasztalást. Hány alamizsnáért kinyújtott kéz remegett felénk és nem vettük észre. Ott kiáltott a nyomorúság szemünk előtt, de mi nem láttuk meg. Fájó sebek mellett haladtunk el és mi nem hajoltunk le, hogy bekötözzük. Vártak reánk munkás napok, de az örök „holnap“ feledtette velünk a munkát. Mennyi sok jó tanács, mennyi buzdítás hang-

zott felénk, — most meg nem hallgatva, el nem fogadva, a multból néznek reánk, — óh én tudom, ezek egykor könnyesen fognak a multból hozzánk szállni és lecsordulnak arcunkon a megbánás könny-cseppjeiben.

Most, amikor főiskolánkon is a számadás napjai telnek, a súlyos, de igazságos mérték alatt sokan roskadoznak. Az elmulasztott alkalmak, ki nem használt percek, az eltékozolt órák emléke gránitszikla súlyával üli meg a lelkeket. Nyugtalan háborgással üzi el a álmot diákszemekből a meg nem hallgatott, el nem fogadott jó tanács. Pedig nemcsak a magad életéből pazaroltál el drága értékeket, nemcsak saját lelked kincseiből tapostál sárba sok szép ígéretet. Nem gondoltál-e édesanyád könnyeire? Nem emlékszel-e, milyen imádságos kéressel bocsátott útra? Szüleid reménysége, vágya, imádsága mind mind úgy néz reád, mint egy elsüllyedt világ. Most minden le nem törölt könnycsepp és meg nem látott fájdalom; minden be nem kötött seb és meg nem tanult lecke megannyi félelmes vádlónk és könyörtelen bíránk.

Jönnek az erőtlenség a csüggedés tanui. Szeretetet vártunk és hálátlanságot tapasztaltunk; munkánk sikertelenségbe fúlt; rózsza és illat helyett tövis és fájdalom volt a bérünk. Aztán nem birtuk tovább, — lemondunk csüggetegen; erőnk elfogyott és nem kértünk újat soha el nem fogyó imádsággal az erős Lélek forrásától: a Krisztustól. A világ hitetlen, gúnyos nevetése; a bölcesség fiainak kacagása; a csapások, a szenvedések és a kísértők serege összetörte minden reménységünket, szívünk legtítkosabb, legszentebb érzéseit és nem volt bennünk erős hit, hogy a rettentések között is megnyilatkozott egeket lássunk.

Ott jártunk Krisztussal az élet országútján és nem ismertük meg Őt. Betért hozzánk és mi nem vacsoráztunk övele. „A régiak elmultak“ visszavonhatatlanul, örökre.

*

De „ime újjá lett minden.“ Pál apostol ezekben a szavakban nem visszatekint, hanem előre néz, új világot, új életlehetőségeket lát. Nagy reménységgel, szent bizalommal, csodálatos hittel mondja: „újjá lett minden.“ Mélységes újongás tör át ezen az igén, mert ott mosolyog már a téli fagy alatt a riügyfakasztó tavasz, a virágot ringató mező.

Aki összeomlott tervek, elsüllyedt, elmulasztott alkalmak romjain gyászol, hallja meg a királyi széken ülő szavát, aki „a tengereken útát csinál és a hatalmas vizeken ösvényt.“ „Ime mindent újjá teszek.“ Van hát újrakezdés; minden elmulasztott, vagy félbenmaradt munkára új munkaalkalom, új lehetőség vár. Előtted áll ismét egy ígéretekkel gazdag év, minden bimbóban maradt reménységed virágba borulhat és áldott gyümölcsben mosolyoghat feléd. Pótold ki mindazt a sok jót, amit nem tettél meg eddig másokkal, pedig megtehetted volna. Légy munkás, szelíd, segítő! Légy jobb, hívebb — légy áldás! Ne felejtse egy pillanatra sem, hogy egykor majd számon kérik tőled: Ki voltál? Egykor majd meg kell állnod Krisztus ítélőszéke előtt, —

óh nehéz lesz a számolás. Vigyázz, hogy összerokadásig nehéz ne legyen!

Új lehetőségek, új alkalmak, új ígéretek előtt állsz, mert „újjá lett minden.“ Úgy munkálkodj, úgy járj és úgy élj, hogy megjutalmaztassál, hogy örökséged legyen annál, aki a Kezdet és a Vég, az Alfa és az Omega. Ne csak a régiekről emlékezzél és ne csak az előbbiekről gondolkozz, de legyen hited és erőd alapítani, építeni a jelenben, hogy boldog legyen a jövőd.

Legyen újjá a hited, az életed! Minden újrakezdésnél, minden nagy fordulónál ott áll előtted Krisztus, hogy hozzád szóljon: „Jer, kövess engem.“ Krisztus az új élet forrása. Vele erő a gyengeség, öröm a fájdalom és győzelem a halál. Menekülj hozzá, és ha fáraszt az út, testvéri biztatással néz reád és erőd megújul. Ha kicsordul szemedből a bűnbánat könnye, vigasztalást szól hozzád és elpihentet békességgel. Minden nevében elkezdett munkádon ott látod az áldást, a szívedben pedig boldog, mennyei örömet. Minden őszinte, szívből felszakadt sóhajtás; minden másokért ejtett könnyecsepp meg van számolva nála. Akik hisznek Őbenne, életük megújul, mert aki látja Őt, az Atyát látja.

És ha újjá lett az életed, újjá lesz minden cselekedeted, mert megújul az erőd. Krisztus nemcsak az életnek, de az erőnek is forrása. Ma minden hópehely, mely tisztán és fehéren hull alá, üzenet és felszólítás a királyok Királyától, hogy egész emberré kell válni. Egész emberek egész erejére van szükség, hogy mássá, szebbé, jobbá váljék ez a világ. Krisztusnál van erre az erő. Ha erőd nem tőle kaptad, összerokadsz a kereszt alatt. Ő megmutatta, hogy nincsen olyan súlyos kereszt, melyet ne lehelne elhordozni az Ő erejével. Könnyeiből és véréből egy új világ hajnalpírja támadt. Ez a nehéz magvetés áldott aratásra vár.

És ezt az erőt, ezt az életet kínálja most tenéked egy új év kezdetén, hogy minden mulasztásodat pótolhasd, hogy legyen az életed új élet. Csak Krisztusban és Krisztus által újulhat meg életed és erőd.

Borulj hát keresztje alá, hogy ereje áradjon meg rajtad, mint hegyekből nőtt patak és harcod győzelmes lesz. „Aki — pedig — győz, örökségül nyer mindent és annak Istene leszek és az fiam lesz nekem“ — így szó a királyi széken ülő.

„A régiek elmúltak, ime újjá lett minden. Mindez pedig Istentől van, aki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által és aki nekünk adta a békéltetés szolgálatát.“

Samu István.

Krisztus nem az élet egy részét, nem a világ egy darabját, nem az igazság egy sugarát, hanem az egész életet, az egész világot, az egész igazságot kívánja és követeli az Ő királysága szolgálatába állítani.

(Dr. Tavaszy Sándor.)

Az Út...

Az Út ilyen:
 hosszú és virágtalan . . .
 se fűszál . . . se lomb . . .
 csak tövise van . . .
 Csak keskeny ösvény
 és sok, sok a göröngy
 s amerre nézek,
 amerre látok,
 csak vérnyomok . . .
 csak verejtékgyöngy . . .

Megyek — megyek —
 de meddig érek? —
 — az álmok könnyük,
 szépek — fehérek —
 mert nehéz az ilyen álmok útja
 és könnye van a szenvedésnek . . .

Hosszú és keskeny az Út . . .
 Sok a tövis és
 sok a göröngy . . .
 Minden nyom
 vércsepp és
 verejtékgyöngy . . .

De elindultam
 és kell, kell menni,
 a Kereszt sulyos, már
 le nem lehet tenni!
 — és ez az üdve az Útnak . . .

A Kereszt az üdve az Útnak,
 s akik könny nélkül viszik
 jajt nem szólva,
 a Golotháig
 csak azok jutnak . . .

Tóth Ferenc.

A regős és a gyermekszereg.

A regős mozgótábor sok olyan problémát és gondolatot vet föl, amelyek mindenkit érdekelnek és igazán megérdemlik, hogy velük foglalkozzunk. Ezek természetesen szorosan összefüggnek a regéléssel és a gyűjtéssel.

A mi regős mozgótáborunk után az ott szerzett tapasztalatok nyomán nekem is támadt egy olyan gondolatom, amelyet érdemesnek találok arra, hogy másokkal is közöljem. Ez a gyermekekkel való foglalkozás gondolata. A mese- és nótagyűjtésnek szerintem ez a legközvetlenebb forrása. A felnőtt falusi ember és különösen az öregasszonyok mindig bizonyos önkéntelen ellenszenvet éreznek a városból jött „nadrágos emberek” iránt. Ezért nem szívesen mondják el eredeti meséiket és még nehezebben nótáznak. A gyermekeknél ez a bizalmatlanság nincs meg. A gyermek mindig közvetlenebb és közlekedőbb is. Az ő szíve nyitva áll és apró értékeit örömmel csillogtatja. Ő szereti ha csodálják tudását és azért annak, aki mosolygó arccal és szeretettel közeledik feléje, mindent megmutat. Szívesen dalol és még szívesebben mesél. Jól esik neki, ha mesélhet arról az álmországról, ahol képzeletét kielégítheti. Az ilyen meséket természetesen nem lehet minden vizsgálat nélkül elfogadni. Aki azonban meglátogatta a tanítót és tisztában van a népművelési viszonyokkal, vagy ha kikérdezte a gyermekeket, az rögtön tudja, eredeti a mese vagy nem? A gyermek szívesen megmondja, hogy mesél-e a tanító bácsi, vagy nem? A legtöbb, különösen kisebb faluban keveset mesél a tanító és ezért a mesék ott többnyire értékesek. A mi regős útunkon erre elég példa volt. Tapasztaltam azt is, hogy némelyik faluban nagyon kevés mesét tudnak. Itt jó alkalom van arra, hogy mi adjunk valamit. Minden csapatban van fiú, aki tud mesélni. Meséljünk sokat a gyermekeknek és ez a mesélő fiú lesz nekik a legkedvesebb. A jutalom ott lesz a mosolygó gyermekarcokon és szívükben örök emléke emelkedik a cserkészeknek. A gyermekek révén közelebb juthatunk a falusiakhoz. Hiszen ha a kis fiú vagy kis lány hazamegy, mindent elbeszél az édesanyjának és ezzel megszeretteti a sárgainges fiúkat. Ezért vigyázzunk arra, hogy a gyermek mindig jól beszéljen rólunk odahaza. A falusi nép őszintén szereti azt, aki szereti az ő gyermekét. Tehát a gyermekkel kell kopogtatni a magyar nép szívéen.

A gyermek az első, akit megtalálunk a faluban. Ha bevonul a csapat, a gyermekek mindjárt körülveszik és pár lépés távolból követik is. Már most csak egy kis mosolygás kell, vagy egy-két szemcukor és nyitva az út. A mi regős mozgótáborunkban tapasztaltuk, hogy a gyermekek adtak nekünk a legtöbbet.

Ez a kis munka csak egy út tapasztalatán alapul, de azt hiszem, érdemes a kérdéssel, illetőleg gondolattal foglalkozni. Különösen a tanítóképzős testvéreimnek ajánlom figyelmébe ezt a dolgot, hisz ők hivatalból is érdekelve vannak és e téren különösebb eredményeket érhetnek el. Ha elfogadhatónak találják ezt a gondolatot, úgy később

adatokat és terveket is hozhatok. Anyagunk elég volt és a tapasztalat rávezetett a legszerencsésebb formára.

Amiket itt leírtam, azt célozzák, hogy tereljék a figyelmet a gyermek értékére a regős mozgó táboroknál. Ezzel a munkával a gyermek közelebbi viszonyba jut velünk és esetleg felnőtt korában nem fog idegenkedni, hanem igazi és tevékeny cserkészbarát lesz.

Adja Isten, hogy minden magyar szeretetben megértse egymást.
— Jó munkát!

Békés László

USE . . . ?

Nem rég kerültem ki a Collégium padjai közül s így élénken érdekelnek az iskola ifjúságának gondotatai, problémái. Páneurópát egyik oldaláról már megvilágították ennek a lapnak a hasábjain. Félek azonban hogy ez a kérdésnek csak jó oldalával foglalkozó beállítás egyes olvasókban idő előtti reményeket ébresztett s ezért szeretnék én röviden a másik oldallal foglalkozni. Elhagyva most a történelmi, tradicionális, nép- és földrajzi ellentéteket, — noha már ezek is szinte megoldhatatlannak minősítik a feladatot, — az eszmének csak két legsúlyosabb s előreláthatólag még nagyon sokáig megdönthetetlen akadályára óhajtánám felhívni az olvasók figyelmét.

A nagy idealista világbéke-apostolnak, gróf Coudenhove-Kalerginek, az USA mintájára képzelt s útnak indított USE eszméje soha se emelkedett volna ki a laikus közönség látókörén felül, míg csak egy világszerte elismert szaktekintély mellé nem szegődött Briandnak kellett az elvet kezébe vennie, hogy magára vonja a diplomácia figyelmét; ez a tény, — a politikai beavatkozás — azonban megpecsételte a terv sorsát is. Nem térhetünk u. i. minden további nélkül napi-rendre afelett, hogy a sovinizmusáról híres Briand egyszerre felcsap apostolnak; s ha ennek mélyebben fekvő okait kutatjuk, rájövünk arra a szomorú tényre, hogy Briandnak hazáján kívül semmi gondja sincs a többi európai állam jólétére. Franciaországnak a békekötés óta az USA-val szemben láplált reményei csöddöt mondtak, (ez utóbbi egyre tovább emeli a vámkot és semmi hajlandóságot nem mutat egy kedvezőbb viszony kialakítására), látván továbbá Anglia és az USA egymás felé való vonzódását s felismerve eme kölcsönös szimpátiának magára nézve esetleg veszedelmes következményeit, nem törődve azzal, hogy ez a cselekedete önzésére mennyire világos fényt vethet, kiadja a jelszót: „Európa népei egyesüljetek.“ Van azonban ennek az elgondolásnak bajai mellett még egy „sötét oldala“ is, u. i. Anglia hiányzik az USE listájából. Mivel pedig a La Manche csatorna a XX. század közlekedési eszközeinek nem olyan akadály, hogy azért Briand a világ legnagyobb hatalmát kiközösítse, ill. meg se próbálja belevonni egy ily nagyarányú szervezkedésbe, rájövünk hogy az egész Páneurópa — Briand felfogása szerint — egy elsősorban Anglia, közvetve pedig Amerika ellen intézett gazdasági háború s Franciaország érdekeinek szolgálására van hivatva. Vagyis az egész nem más,

mint a Napoleon által karddal létrehozott kontinentális zárlatnak nemcsak gazdasági utakon, hanem Franciaország jelenlegi gazdasági fel-sőbbségének nyomása alatt való feltámasztása. Mert hogy a francia nép nem mint egyenlő fél óhajtana szerződni, hanem még egyesülési esetén is vezető szerepet akarna magának biztosítani, az szerintük magától értetődik. Tapasztalatból megjegyezhetem azonban, hogy Franciaországban is csak a sajtó egyes orgánumai képviselik az USE eszmét, de a lakosság nem nagyon leikersedik a németekkel, olaszokkal, stb. vel való egyesülésért.

Az egyik nagy akadálya Páneurópának tehát az, hogy az ideális elgondolásnak praktikus megvalósítási kísérlete már önzésből fakad; a másik pedig az államoknak egymástól gazdasági téren való függetlentülési törekvése. Élénken él még a népek emlékezetében az a győzelem, amelyet a szövetséges hatalmak a központi hatalmak felett arattak a világháborúban s amelynek oka nem a fegyverek erejében, hanem a minden oldalról körülzárt óriási terület kiéheztetésében rejlett. Hasonló sorsból való félelmében ma minden állam arra törekszik, hogy — még természeti adottságai dacára is — minden szükségletét belföldi cikkel tudja kielégíteni, ne legyen ráutalva idegen állam produktumaira s esetleg hasonló helyzetben meg tudjon állni a maga lábán. Természetes, hogy az ilyen termelés nagyon sok esetben nem kifizető (pl. egy külföldi cikk még vámmal is olcsóbb, mint belföldön előállítva), s az ilyen politika kárhozthatandó, mert a lakosságot gazdasági krízisbe taszítja, de hol van az a hatalom, mely a mai túlfűtött hangulatban biztosítani tudja Európa államainak, hogy produktum feleslegüket bármikor zavartalanul kicserélhetik, egyik a másik feleslegét átveszi, ill. a magáét átadja? Sehol. S éppen azért semmi remény se lehet ma Páneurópa megvalósítására, mely gazdaságilag éppen a nemzetközi munkamegosztás elvén alapul; ami azt jelenti, hogy minden állam csak azt termeljen, amire leginkább alkalmas. Eszerint tehát Magyarországnak — mivel agrár állam s nincsen se szene, se nyersanyaga kellő mértékben — az USE megalakulása esetén rögtön le kellene rombolni pl. a gépgyárait, mert nem fizeti ki magát s helyette gépeit pl. Németországból szerezné be. Hiszen ez amig menne, jó lenne, de mi lesz akkor, ha a szövetség valamely okból felbomlik s az államok között háború üt ki? Az az állam, amelyik többféle erőforrással rendelkezik, egész könnyen elnyomja a többékevésbé egyoldalulag berendezetteket. De ha az nem is következnek be, a háborútól való félelem s a védekezés lehetőségének keresése az emberekben ösztönös s azt semmiféle írott szerződés el nem oszthatja. Természetes, hogy a mai európai politikát nem lehet tovább folytatni, de vannak ennek a kérdésnek sokkal életrevalóbb megoldásai is; mint pl. a nemzetközi kartellek kialakulása, melyek — ha ugyan lassan fejlődnek is, — biztosabb gyógyulást ígérnek.

Mi Páneurópától nem várhatunk semmit, se igazságot, se javulást, legfeljebb még nagyobb elnyomatást. Mikor a mai önállóságunk mellett se nagyon törődik velünk a külföld, hát még egy ilyen óriási tömegben, mint az egyesült Európa, milyen könnyen feledkeznenek

meg rólunk? De ennek teljesülésétől úgy sem kell félnünk, Briand halvaszületett gyermeke felravatalozva fekszik Genfben s az államok képviselői már összegyűltek, hogy megadják neki a végtisztességet. Lehet, hogy ez hosszabb ideig fog még húzódni, bizottságokat fognak kiküldeni a kérdések tanulmányozására, hogy ne kellessen a csődöt rögtön beismerniök, de ez semmit sem változtat a tényen, az idő majd betemeti, vagy — ha nagyon feszegetik, — éppen olyan gyászos fiaskóval fog végződni, mint a leszerelési konferencia.

USE és más hasonló eszméket hirdethetnek a nagyhatalmak, melyek teljesedés esetén is képesek akaratukat érvényesíteni, de nekünk, kis állam fiainak, kik életünkért küzdünk, ilyen elvek elfogadása egyenesen öngyilkosság. Nem kell elfelejtenünk, hogy Páneurópától már csak egy lépés az internacionalizmus, nekünk pedig ma nincs egyebünk, mint fajunk jobb jövőjébe vetett hitünk, melynek munkálása minden magyarnak kötelessége. Nagyon itt az ideje, hogy mi, magyar ifjúság, felynissuk szemeinket s lássuk, figyeljük a körülöttünk zajló világ alakulását, bajait, eszméit, de nagyon vigyázzunk, nehogy az elvek zürzavaros világában letérjünk a helyes útról, rombolni akaró eszmék alá ne ássák elménket és lelkünket, hogyha majd eljön az ideje, hideg ésszel és biztos kézzel irányíthassuk sorsunkat.

Bódy Endre.

Históriák.

1. A perronjegy

Mikor a MÁV vezérigazgatósága kötelezővé tette a perronjegyrendszert minden állomás számára, sok humoros helyzet adódott elő különösen kisebb falusi állomásokon, ahol eddig még a „perron“-t nem ismerték.

Az új „moderáció“ sehogysem tetszett az atyafiaknak. Azt a három lépésnyi széles helyet, amelyik eddig olyan szerényen húzódott meg a ropogós csizmák alatt, hogy még nevet sem mert kérni magának, most egyszerre előléptetni „perron“-ná és belépő jegyet szedni rá, mintha a pesti állatkertbe, vagy legalább is komédiába menne az ember! Ezt nyilván csak azért találta ki a kormány, hogy a népet bosszantsa vele

A Felsőbükk egyik kedves kis falujának vasárnap délelőtti békés hangulatát is ez a rendelet kavarta fel úgy aratás tájékán.

Bordi András jómódú kálvinista gazdának a fia, Sándor éppen aratási szabadságon volt otthon. A fent említett vasárnap délelőtti kiöltözvén civilbe, büszkén sétált fel s alá eljegyzett mátkájával, várván a leány bátyját, a vonattal érkező leendő sógort.

Egyszerre csak előtöppan Józsi bácsi, a vasúti bakter, aki eddig a légynek sem ártott és azt mondja, hogy: perron-jegyet kell váltani!

— Mit?! „Peronos-jegyet“?!!

— Azt hát!

— Aztán minek azt?

— Mert anélkül nem lehet itt sétálni! Most mondta a főnök úr! A szabály, szabály!

Boriska dévajúl mosolygott a búzavirág szép szemével, hol Sándorra, hol a vén bakterre, mert tréfának vette a dolgot. Sándor azonban elkomolyodott, mert mint katonasorban levő világlátott ember hallott már valamit az efféle jegyről.

Mit volt mit tenni?! Csak nem várhatják a sógort künn a mezei úton, vagy az állomás háta mögött a tyúkketrecek között, (a váróterem meg 2 éve raktárul szolgál) megváltotta a két perronjegyet személyenként 20 fillérért.

Megjött a vonat, megjött a sógor is. Otthon elpanaszolták Bordi András uramnak, a „kedves apám“-nak, hogy milyen csúfságot űzött velük a főnök úr a perron jeggyel.

Az öreg nyugodtan végighallgatta őket, csak a végén komolyodott el kissé és annyit mondott inkább úgy magának;

— Úgy? Izé . . . hogy is hívják csak . . . perronos-jegyet!? Aztán éppen az én gyermekeimmel!! Hm . . .

Leakasztotta a két csőű puskáját és tempós, nyugodt lépésekkel elindult az állomás felé.

Közvetlen az állomás mögött kezdődött az egy darabban fekvő 48 hold földje, amelyre nemcsak ő, de az egész egyház büszke volt.

Ilyenkor aratás tájékán a főnökné, praktikus gazdasszony lévén, nagyobb mozgási szabadságot engedélyezett tyúkjainak, libáinak és egyéb lábas jószágainak. Ezek az aprójóságok csodálatos értelemmel rezonáltak e stratégia magas intencióira és egész nap ott lábatlantokdta a Bordi uram buzájában spórolván gazdasszonyuknak a baromfitenyésztés rezszi-költségeit.

Bordi uram évek óta elnézett a dolog felett, bár az aprójóságot, a törvény szerint, puskával is elintézhette volna. Ha az Isten termést adott, hadd jusson másnak is.

Ma ez a perronos-jegy história azonban kizökkentette béketűréséből és egymás után puffantotta le a búzatáblájában otthonosan szemelő tyúkokat. A lőtávolon kívül levő libák, tyúkok, kacsák nagy lármával ijedten menekültek a tyúkketrecek irányában.

A veres hajú kis állomásfőnök sapka nélkül, ijedten szaladt ki:

— Andris bácsi, mit csinál, az Isten szerelméért! Azok a feleségem tyúkjai!

— Tudom --- válaszolt Bordi András uram „csendes“ mosollyal, csakhogy idejárnak a búzámba és oszt nincs *perronjegyük!*

2. Quale vinum . . .

Putnok vidékének van egy kedves öreg plébánosa, akit protestáns kollégái is nagyon szeretnek jó kedélyéért és szives vendégszeretetéért. Azonban egy hibája mégis van az öreg úrnak, tudniillik a ref. theol. akadémiák tudományos képzsét kevésre becsüli és minden

alkalmat megragad, hogy széles ismereteit, de főleg a latin tudását fitogtassa.

Egy nyári délután két turistáskodó ref. theológus ifjú érkezett a faluba, hogy megnézzék a falu fölött lévő váromot és a híres régi templomot.

A tisztelendő úr, amint hírét vette ittlétüknek, nyomban meg-invítáltatta őket a harangozó által egy barátságos uzsonnára és egy-két pohár borra.

Amint ott ülnek a vadszöllős verandán, a tisztelendő úr gyakran töltögetett és beszélgetés közben gyakran dicsérte a savanykás bort a hegyaljai fiúknak. A fiúk azonban nem nagyon pazarolták a dicsérő szavakat. (Más a hegyaljai bor, mint ez a „vinkó!”)

A sok dicsérésre végre megszólal egyikük: *bonus vinum*. — Az öreg úr, mint héja az áldozatára, úgy csapott le a szörnyű grammatikai hibára. Ime, a hiányos képzés elrettentő eredménye! Körül-ményesen megmagyarázta, hogy *vinum* az semleges nemű és nem lehet *bonus vinum*, hanem *bonum vinum*.

A *deliquens theologus* udvarias figyelemmel végig hallgatta a grammatizálást és megszólalt derült mosollyal: „*Quale vinum, tale grammaticum*.” (Amilyen a bor, olyan a nyelvtan is.)

A plébános úrnak úgy megtetszett a találó felelet, hogy csak másnap délután engedte tovább menni a diákokat.

Nagy Árpád.

Komáromi János jubileumához.

Negyedszázados írói működését üli most Komáromi János, az egykori „pataki öregedő.” Érdemes utána nézni e 25 évnek. Megállapíthatjuk az értesítőkből, hogy VI. osztályos korában még Komár Jánosnak írta magát s VII. osztályos korában lett Komáromi János. Ez évben lépett fel az Ifjúsági Közlöny hasábján és pedig verssel a „Piroska” c. dalokból közölt a XXV-ik évfolyamban (1908—9: 152. l.) egy csinos versikét. A következő évben (XXVI. 135, 58, 71, 87, 110, 148.) már verset és prózát találunk tőle (néha álnév alatt, de az ő gyöngybetűivel alá van írva ceruzával a neve) s a XXVII. évfolyamban a 66, 100, 18, 19. lapokon, a XXVIII-ikban a 3, 68, 78. lapokon szerepelnek írásai. Tehát Közlönyünkben VII. osztályos korában lépett fel. Előbbről nem találunk tőle írásművet. G.

Pályatételek a Theologus-Egyletben az 1930—31. isk. évben.

Újszövetségből: Pál apostol öntudata. (Díj 25 P.)

Ószövetségből: Élet és halál problémája az ótestamentumban. (Díj 25 P.)

Gyak. theológiából: Gimnáziumunk ifjúságának evangelizációs és lelkigondozói programja. (Díj 25 P.)

Prot. egyh.-tört. böl.: A Zwingli-féle reformáció lényege és a zwingliánizmus hatása a magyar reformációra. (Díj 25 P. + Marton János professzor úr adományából 15 P., összesen 40 P.)

Dogmatikából: Predestináció-hit vallás-erkölcsi jelentősége. (Nagy történeti személyiségek életéből vett példákkal igazolva.) Díj 25 P. + Dr. Vasady Béla professzor úr adományából 25 P., összesen 50 P.

Imádság irandó a Főiskola 400 éves jubileumára. (Díj 10 P. Dr. Rác Lajos ny. theologiai professzor úr adományából.)

Predikáció: Beköszöntő alkalmi beszéd irandó (Ján. 10:11. Díj 15 P.

A pályatételek közül az új, öszövetségi, gyak. theologiai, prot. egyh.-tört.-iek *ápr. 15.*, a dogmatikai *május 1-ig*, az imádság és predikáció *márc. 15-ig* jeligés levél kíséretében, olvasható írásban *Szomolnok* Lajos titkárhoz adandók be.

Hirek.

Haláleset. Nagy Béla I. éves tanítóképző-intézeti növendék jan. 11-én szívszélhűdésben elhunyt. Miskolcon temették el. Mély fájdalommal tölt el bennünket halála, mert jólelkű, szelid fiú volt.

Gyász. Theologus testvéreink közül a január hónapban hármat ért fájdalmas veszteség Letrich Terike édesanyját Jeney József édesapját, Jeney Gábor nagyapját veszítette el. Fájdalmuk elviselését tegye könnyebbé a Krisztusban való hit.

A 134. Hegyaljai Erő dec. 18-án kedves otthonában családias karácsonyfaestét rendezett, csillagszörös és karácsonyfagyertyás hangulatban, testvéri szeretettel, szeretet csomagokkal ajándékozták meg egymást.

Jan. 30. délutántól február 2-ig téli táborban vesz részt a csapat Középhután.

A 763. Sztáray Mihály cserkész-csapat 1930. dec. 27—29-én Mádon teltitáborozott Palumby Béla parancsnok vezetésével. 28-án az ígét mindkét alkalommal Martin

Miklós IV. é. th. hirdette; majd este szépen sikerült ünnepélyt rendezett a csapat, egy vallásos est keretében. A csapatban most négy theologus dolgozik.

Theologus est Gégényben. A gégényi ref. egyház szép tempeloma zsúfolásig megtelt jan. 17-én annak hírére, hogy a pataki theologia hallgatói tartanak vallásos estét. Az Igét Nagy Bertalan tiszalúci s-lelkész hirdette; Jeney József III. é. th. szó őt énekelt Horkay Barna IV. é. th. orgonakísérete mellett; majd Nagy Barna IV. é. th. megragadó szavalata után Hubay Lajos főiskolai szenior tartott előadást, melyben főiskolánk multját, jelenét ismertette és a jövőben reá váró feladatokat vázolta. Técsy Béla III. é. th. szavalata remegtette meg még a lelkeket, majd közének zárta be a jól sikerült vallásos estét. A közéneket Horkay Barna IV. é. th. Kórus elnök vezette.

A Magyar Diákok „Pro Christo” Szövetsége (MEKOSz) január 31.,

február 1—2. napjain országos evangélicizáló diákgyűlést rendez. A gyűlés főtárgya „Isten országa és a modern ember.“ A gyűlés színhelye Bpest, VI. Vörösmarty-u. 49—51. Az egyesület minden érdeklődőt szeretettel vár. Jelentkezni a szövetség központi irodájában Bpest, IX. Üllői-út 19. II. 4. lehet.

A Kórus hálás köszönetét fejezi ki dr. Gulyás József főiskolai főkönyvtárnok úrnak, aki egy csomó a könyvtár tulajdonát képező kottát ajándékozott a Kórusnak.

Theológiánkon a második fél-évre való beiratkozások február 3-án kezdődnek.

A gimnáziumban a félévi szünet január 30—február 2-ig bezárólag tart.

A kolozsvári ref. theologia február 3—7. konferenciát rendez, melyen theológiánkat Harsányi László IV és Nagy Árpád III. é. theologusok képviselik.

Az országos orosz gazdasági helyzet a legációkban is éreztette hatását. Átlagban 15—20% al esett a legátum Karácsonyi első diák Martin Miklós IV. é. th. volt.

Figyelem! A *Közlöny* pályázataira a beadási határidőt, több helyről érkezett, megindokolt kérésre meghosszabbítjuk. A pályamunkák idegen kézzel, vagy géppel irandók és március 1-ig a felelős-szerkesztőhöz nyújtandók be.

Theológiánkon január 7-ike óta folynak a kollokviummal való harcok. Véres, verejtékes ez a küzdelem és „elhullanak legjobbjaink

a hosszú harc alatt.“ *Közlöny*ünk e harcok közepette született, ezért ez úton kérünk bocsánatot kedves olvasóinktól a *késésért*. Talán megérdemljük a bocsánatot.

Dr. Makkai Sándor és Dr. Ravasz László püspökök tartanak előadásokat a Soli Deo Gloria virágvasárnapi országos konferenciáján. Dr. Makkai Sándor „A kálvinizmus demokráciája“, Dr. Ravasz László pedig „Isten dicsősége világok mérközésében“ címmel tartja meg előadását. A konferencián részt vesz erdélyi ifjúságnak küldöttsége is.

Orosz Tamás vencesellői ref. lelkész *Napsugarak a szent berkekben* c. elbeszélés kötetet a napokban hagyta el a nyomdát. Jövő számban ismertetjük.

A Soli Deo Gloria tanulmányúttjai. A Soli Deo Gloria Szövetség husvétkor két nagyjelentőségű tanulmányúttat rendez Április másodikától—hatodikáig Bécsbe, 38 P részvételi díjjal. Jelentkezés esetén ebből 10 P a magyar útlevéllal együtt legkésőbb március 15-ig beküldendő a Soli Deo Gloria Központ címére. A tanulmányúton részt vehet minden tizenhat éven felüli és a Szövetséggel kapcsolatot kereső egyén. Április 2—8-ig Fiumén—Abbázián keresztül Velencébe, 118 P részvételi díjjal, melyből jelentkezés esetén 20 P küldendő be a magyar útlevéllal együtt. Részletes programot minden érdeklődőnek postafordultával küld a Központ (Budapest, IX. Lónyai u. 7., II/28.)

Kiadja: a főiskolai Ifjusági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Tóth Lajos III. é. hh.

Czeisler Izidor

divatáruháza

Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kötöttárúk, illatszer, pipere, férfi- és női fehérneműk.

MOLNÁR

JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI

FODRÁSZ

SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref. egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

Diákság részére kedvezményes árak.

KONCZ FERENC, SÁROSPATAK

LORÁNTFY U. 8. GIPŐÜZEM ÉS GIPŐKERESKEDÉS SAJÁT HÁZ!!

Külön mértékosztály!!

! A diákság évek óta felkarolt cipőjeze !

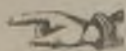
Megrendelésre készít elsődrendű férfi-, női- és gyermek-, egyszerű és divatcipőket, orthopédcipőket, cserkész- és mindennemű sportcipőket vízhatlan minőségben, **szolid árak** mellett. **Javítások** gyorsan és gondosan eszközöltetnek!

Állandó raktár férfi-, fiú- és gyermekcipőkben, papucs- és házicipőkben, cipőápoló és vízhatlan szerekben; minden létező színben legjobban minőségű **cipőkrém**, **lack-olaj**, **cipőfestékek**; vadász- és sicipőklíáz **cethal-cipőzsinór**; alacsony termetűeknek **belső sarokemelő**; elsődrendű **cipőzsinór**; fájóslábúaknak **ludtalp-betét** és mindennemű talpbetét-különlegességek!

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek!

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:
„Time Is Money“
(Az idő pénz.)

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, valódi ezüst evőkészletek kedvező részletfizetési feltételek mellett kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, Sárospatak. Vidékre választékot készséggel küldök!! Varrógépek és eredeti Steyer Vafienrad kerékpárok gyári raktára!

Fodrász-

és borbélymunkák *legpontosabban eszközöltetnek*

Sárospatak,

☞ a Patikaközben. ☞

Dobozy István

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

40 év óta áll fenn

**id. Szepessy István
sütődéje.**

Sárospatak legrégebb, legkedveltebb péküzlete.

Minden nap friss

péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.